
Depresjon og utbrenthet blant svenske leger

LEGELIVET

ERLEND HEM

erlend.hem@medisin.uio.no

Erlend Hem er instituttsjef ved Legeforskningsinstituttet og professor ved Universitetet i Oslo.

Forekomsten av alvorlig depresjon og klinisk utbrenthet blant praktiserende leger i Sverige er på henholdsvis 4,8 % og 4,7 %. Det viser tall fra en ny studie.



Illustrasjonsfoto: Jeppe Gustafsson / Shutterstock / NTB

Artikkelen er den første fra den svenske *Friska läkare*-studien (1). Formålet med studien er å kartlegge psykisk uhelse blant leger i Sverige. Første datainnsamling ble gjennomført våren 2021, under den tredje bølgen av koronapandemien.

Hensikten med artikkelen er å beskrive forekomsten av alvorlig depresjon og klinisk utbrenthet. Utvalget ble trukket blant de 34 600 yrkesaktive legene i Sverige. Spørreskjemaet ble sendt til et representativt utvalg av 6 699 leger, hvorav 2 761 (41 %) svarte. Gjennomsnittsalderen var 48 år, og 55 % var kvinner. Depresjon ble målt med *Symptom checklist-core depression* (SCL-CD6) og utbrenthet ved hjelp av *Burnout assessment tool* (BAT) (2), som består av fire dimensjoner, blant annet utmattelse.

Resultatene viste at blant praktiserende leger var forekomsten av alvorlig depresjon 4,8 % og klinisk utbrenthet 4,7 %. Variasjonen mellom undergrupper var stor. For alvorlig depresjon varierte forekomsten fra 0 % til 10,1 %, mens den for klinisk

utbrenthet varierte fra 1,3 % til 14,5 %.

«Akuttmedisinere hadde den høyeste forekomsten av klinisk utbrenthet, men den laveste av alvorlig depresjon»

Akuttmedisinere hadde den høyeste forekomsten av klinisk utbrenthet, men den laveste av alvorlig depresjon. Prevalensen av *utmattelse* var høy i alle gruppene. Den høyeste fantes blant leger som arbeidet i akuttmedisinske avdelinger (28,6 %), mens anestesiloger rapporterte lavest forekomst (5,6 %). Yngre leger hadde høye nivåer på alle målene.

Tallene i sammenheng

Ifølge en oversiktsartikkel fra 2018 som omfattet 182 studier fra 45 land, har tidligere studier av utbrenthet blant leger vist svært varierende estimater (3). Tallene har variert fra 0 % til 80,5 % i ulike studier (3). Den store variasjonen skyldes blant annet mange ulike målemetoder og definisjoner.

De ferske svenske tallene viser at prevalensen av alvorlig depresjon blant leger i Sverige ser ut til å være noe lavere enn blant den øvrige befolkningen. Den høye forekomsten av utbrenthet blant akuttmedisinske leger kan skyldes den store arbeidsbelastningen under pandemien. Resultatene viste gjennomgående høye tall for de yngste legene. Dette er blant problemstillingene som vil undersøkes nærmere i *Friska läkare*-prosjektet. Den andre datainnsamlingen ble gjennomført våren 2022.

Friska läkare er den første longitudinelle studien blant leger i Sverige, og den henter inspirasjon fra de lange tradisjonene man har for forskning på leger ved Legeforskningsinstituttet i Norge. En av medarbeiderne i *Friska läkare* er Fredrik Bååthe, som er gjesteforsker ved Legeforskningsinstituttet. Den svenske studien omfatter også sykepleiere og hjelpepleiere, slik at man får et bredere bilde av situasjonen for helsearbeidere i Sverige.

REFERENCES

1. Hagqvist E, Ekberg K, Lidwall U et al. The Swedish HealthPhys Study: study description and prevalence of clinical burnout and major depression among physicians. *Chronic Stress (Thousand Oaks)* 2022; 6: 24705470221083866. [PubMed][CrossRef]
2. Schaufeli WB, Desart S, De Witte H. Burnout Assessment Tool (BAT) – development, validity, and reliability. *Int J Environ Res Public Health* 2020; 17: 9495. [PubMed][CrossRef]
3. Rotenstein LS, Torre M, Ramos MA et al. Prevalence of burnout among physicians: a systematic review. *JAMA* 2018; 320: 1131–50. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 27. juni 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0373

